

Уважаеми дами и господа,

В качеството си на отговорник в Сдружение Балканка по въпросите на екосистемните проблеми, Ви информирам за следното:

В изпълнение на програмата на Сдружението за спасяване на Българските реки от убийственото влияние на ВЕЦ-овете у нас, във връзка с поетия ангажимент да помагаме на структурите на МОСВ и БД, представяме съвсем кратко становище относно ДЕО и ДОСВ на ПУРБ 2016-2021 на всички РБУ.

Още в началото ще отбележим, че становището е базирано на горецитираните документи за ИБР и ДР. След като установихме, че коментарите относно мерките са еднакви, не разглеждахме и ДЕО и ДОСВ на ПУРБ на ЗБР, още повече че те и без това не приеха нито едно предложение дотук. В ЗБР само видяхме какво пише за ЗЗ Рила.

Становището засяга само идентифицираните проблеми и мерките, свързани с хидроморфологичния натиск върху повърхностните водни тела и се състои в следното:

Както самите ПУРБ 2016-2021, така и очакваните с известна надежда от нас ДЕО и ДОСВ за същите, намираме за много по-либерални по отношение запазване на сегашния и увеличаване на бъдещия общ хидроморфологичен натиск върху повърхностните водни тела.

Нещо повече - намираме, че в ПУРБ предложената мярка:

Недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим (причинени от ВЕЦ, изземване на наносни отложения от язовири, нови водовземания и др.) във водните тела определени като или попадащи в зони за защита на водите

... която се възхвалява и от ДОСВ, противоречи на Закона за водите, когато се отнася до защитени територии и зони за опазване на местообитания и видове, защото тя не забранява водовземане за производство на електроенергия, а забранява нови промени, когато те са причинени от ВЕЦ ако се докаже предварително, че ще се причиняват. А русловите ВЕЦ например не ги причиняват, пък и деривационните според прословутите Ваши проверки 19/138, които станаха нарицателни след ВЕЦ Луна и Пчелина.

Дори се е стигнало до следния парадокс - в ДОСВ на ПУРБ на Дунавски Район открихме предложена мярка отнасяща се до видове предмет на опазване в ЗЗ /например главоч, горчивка и т.н/, която гласи:

*- Забрана за издаване на нови разрешителни за водовземане или изменение на разрешителни за увеличаване на ползваните водни количества и/или технически изменения на съоръженията, **когато** кумулативният ефект заедно с това водовземане ще доведе до нарушаване на екологичния отток и/или е предпоставка за влошаване на природозащитното състояние на вида, поради нарушаване на екологичния отток.*

А когато кумулативният ефект не води до... каквото там може би би довел - тогава излиза, че в ЗЗ за опазване на местообитания и видове - може да се издават дори и нови разрешителни според "експертите". Тия хора дори не са прочели Закона за водите.

И специално за Дунавски район изглежда са пропуснали да забележат картата на настоящите и бъдещи ВЕЦ на река Искър, където се предвиждат общо **35 /трийсет и пет/** парчета от Своге до вливането в Дунав, със средна дължина на задбаражните езера от три-четири километра, в по-голямата си част попадащи в ЗЗ за опазване на видове и местообитания. И ще предвиждаме рибни проходи, които ще осигуряват миграция през трийсет и пет свързани язовира - за речни риби да мигрират от един язовир в друг???

В нетехническото резюме на ДЕО на ПУРБ пак на Дунавски район открихме и пропуск на "експертите", които очевидно нне познават реките, които отиват към РСърбия, защото са изпуснали река Сребърна/Височка/, макар че тя наистина пресъхва над Комщица лятно време, поради дейността на НЕК по водовземане за каскадата Петрохан. В РСърбия наименованието на реката е Височица.

За ДОСВ на ПУРБ на ЗБР ще цитираме само написаното на стр.123 за ЗЗ Рила

Кумулативните въздействия от горепосочените типове натиск в съчетание с подобни от бъдещи проекти и инвестиционни намерения, които имат потенциал да доведат до негативни промени в хидроморфологичния режим и съответното екологично и химично състояние на водните тела в границите на зоната се определят като заплаха за целостта и функциите на защитената зона.

И ако погледнете картата на стр.123 - каква заплаха, каква цялост, какви функции - там реките са хванати 100% и ги няма въобще - показахме Ви ги тая година.

И така спряхме да се запознаваме с тези документи, за които е паднало голямо мъчително писане, без дори да е налице желание за запознаване с проблемите, и ще се върнем към общата ни оценка, базирана на следните опорни точки:

- 1. В момента няма все още Наредба за рибните проходи** и най-вероятно няма да я има въобще. Причината е, че на прекалено много места те са безсмислени - например по река Искър, по Давидковска, при големите язовири и на още много места. За да се спази основен принцип на РДВ, би следвало там, където няма да се правят РП - да се приложи правилото Замърсителят плаща, но на най-големия вредител - НЕК ЕАД, не му се иска да плаща и те командват парада.
- 2. В момента дори не е започнато изготвянето на методика за минималния допустим отток.**
- 3. Най-лошото - собствениците на ВЕЦ по никакъв начин не могат да мерят изпусканото в реката "екологично" водно количество, не могат да го мерят и БД, за да го проверят. И нито дума по тоя въпрос където и да било - във вероятно повече от общо 20 000 страници документи!**

И тогава - за какви мерки изобщо говорите в новите ПУРБ, ДЕО, ДОСВ и т.н. ... и прочее сложни думи и съкращения.

За да сме кратки, ще завършим със следното:

Досегашните ПУРБ бяха много по-рестриктивни по отношение хидроморфологичния натиск, екологичните оценки към тях - също. И ситуацията стана много по-зле отколкото беше, защото ние сме експерти по един от критериите за екологично състояние - РИБИ, и знаем много добре, че те непрекъснато намаляват, каквито и оценки Вие да сте направили. Колкото и да не се спазваха, мерките в старите ПУРБ поне даваха някакъв шанс за съпротива, когато установим, че предстои поредното унищожение на някоя река.

Сегашните ПУРБ, ДЕО, ДОСВ и т.н. са много по-либерални. В тях личи много ясно опитът за защита на корпоративните интереси, а не на природата. Да не говорим за постигането на целите на РДВ, ЗВ и т.н. за предотвратяване на влошаване на, постигане на и т.н., които се повтарят като мантра, без никакви реални действия.

Ние няма да обжалваме новите ПУРБ в съда. Не че не можем, но го намираме за безсмислено.

Ние Ви предупреждаваме - ситуацията ще стане много по-лоша, например защото ония 35 парчета на Искър могат да ги построят всеки момент. Какво ще стане с тинята по тая река, тоест - с преноса на седименти? Какво ще стане ако тръгне висока вълна при наводнение през задръстените с тиня езера...

И ако сега БДДР има да контролира 5000 водохващания, а БДЗБР - вероятно много повече, те въобще не могат да се справят! Те дори не могат да ги обиколят за една година, да не говорим да хванат някое нарушение. Да не говорим за липсващите наредби и пълната анархия, която цари. И да не Ви припомним язовирите Бебреш, Пчелина, ВЕЦ Луна, населените места без вода за пиене - Бързия, Заножене, Сестримо, Пещера, Ботевградско, високите квартали на Кричим...

Според нас единственото спасение продължава да бъде - да се въведе временен мораториум - докато не се въведе ред! И да се въведе РЕД!

И така - Вие ще направите каквото сте си наумили, ние ще продължим да правим каквото трябва, за да оказваме съпротива. Обещаваме Ви да видите какво ще стане, защото ще го покажем не само на Вас, а и на други хора, както много добре знаете. Ако не друго - то поне не предвиждайте рибни проходи там, където е безсмислено. Вземете парите и ги дайте на домове за сираци!

В противен случай ще продължат да се харчат безумни пари като за безумния рибен проход на ВЕЦ Сливка, струващ поне 150 000 лева, през който не само че не може да мине нито една риба, а ако те бъдат привлечени към входа долу - ще изпадат на сухо от прохода в първата третина от пътя нагоре - точно както падат сега от чисто новия проход на ВЕЦ Лопушна. И това ми било смекчаващи мерки - хиляда пъти повторени в ПУРБ, ДЕО, ДОСВ и т.н. докато си повярвате.

На всички служители на БД благодарим за положените усилия, защото знаем, че те са свършили каквото им е било наредено отгоре - например чрез спуснатите им мерки.

На ръководството на МОСВ пожелаваме удовлетворение от добре свършената работа и най-вече чиста съвест, като видите резултатите!